

Varotoimet eri infektiotaudeissa

Infektio/ sairaus	Varotoimet	Toimenpiteiden kesto, huomautuksia
Absessi (iho) - runsaasti erittävä	Kosketusvarotoimet	Kunnes runsas erityis loppuu.
Apinarokko	Kosketus,- pisara,- ja ilmavarotoimet	Ks. hoito-ohjeet.fi: Apinarokkoepäilypotilaan tutkimukset ja varotoimet
Candida auris	Kosketusvarotoimet	Ks. Hoito-ohjeet.fi: Kosketusvarotoimet ja toiminta eri tilanteissa (hoito-ohjeet.fi)
Clostridioides difficilen aiheuttama ripuli	Kosketusvarotoimet	Kosketusvarotoimet voidaan purkaa, kun ripulia ei ole ollut 2 vrk. Ks. Hoito-ohjeet.fi: Antibioottiripuli ja sen hoito
Covid-19	Pisaravarotoimet	Aerosolia tuottavissa toimenpiteissä käytetään FFP2 tai FFP3 hengityksensuojainta. Voimakkaasti yskivän tai aivastelevan potilaan hoidossa myös kosketusvarotoimet sekä pikkulasten ja immuunipuutteisten hoidossa. Ks. Hoito-ohjeet.fi: Covid-19 koronavirusinfektion diagnostiikka ja hoito VSSHPssä
CPE (karbapeneemejä pilkkovia entsyymejä tuottava enterobakteeri)	Kosketusvarotoimet	Ks. potilaan riskitieto
Creutzfeldt- Jakobin tauti	Tavanomaiset varotoimet	Jos epäily tai tieto taudista, yhteys sairaalahygieneiyksikköön. Ks. Hoito-ohjeet.fi: Creutzfeldt-Jakobin tauti tai sen epäily
Ebolavirus- infektio	Ilma- pisara- ja kosketusvarotoimet	Oireiden keston ajan. Ks. Hoito-ohjeet.fi: Ebola-ohje erikoissairaanhoidon , Ebola-ohje perusterveydenhuoltoon

Infektio/ sairaus	Varotoimet	Toimenpiteiden kesto, huomautuksia
Enterovirusinfektio (Coxsackie- ja Echo-virukset)	Pisaravarotoimet	Oireiden keston ajan. Lapsilla lisäksi kosketusvarotoimet.
Epiglottiitti (kurkunkannen tulehdus) aiheuttajana Haemophilus influenzae B	Pisaravarotoimet	24 h tehokkaan antibioottihoidon alusta
ESBL (laajakirjoista beta-laktamaasia tuottavat bakteerikannat)	ESBL E.coli Tavanomaiset varotoimet* ESBL Klebsiella pneumoniae ja muut kuin ESBL E.coli: Kosketusvarotoimet	Ks. potilaan riskitieto *Kosketusvarotoimet aina hematologisella tai onkologisella vuodeosastolla tai jos potilaan ympäristö kontaminoituu eritteillä tai potilas ei kykene noudattamaan hygieniaohjeita.
Gastroenteriitti - aiheuttaja ei tiedossa - Campylobacter-laji - Clostridioides difficile - Cryptosporidium - E. coli (EHEC) - Giardia lamblia - Salmonella-lajit	Kosketusvarotoimet Tavanomaiset varotoimet Tavanomaiset varotoimet Kosketusvarotoimet Tavanomaiset varotoimet Tavanomaiset varotoimet	Kosketusvarotoimet vaippaikäisillä ja inkontinenteilla (kunnes 2 vrk oireeton). Ks. Clostridioides difficile Kosketusvarotoimet vaippaikäisillä ja inkontinenteilla (kunnes 2vrk oireeton). Kunnes ripuli on loppunut ja seurantanäytteet (F-BaktNhO x 2 otettuna aikaisintaan 2 vrk kuluttua ripulin loppumisesta) on todettu negatiivisiksi. Ks. Hoito-ohjeet.fi: EHEC-toimenpideohje . Kosketusvarotoimet vaippaikäisillä ja inkontinenteilla (kunnes 2vrk oireeton). Kosketusvarotoimet vaippaikäisillä ja inkontinenteilla (kunnes 2vrk oireeton).

Infektio/ sairaus	Varotoimet	Toimenpiteiden kesto, huomautuksia
- Shigelloosi - Noro-, sapo tai rotavirus sekä adenovirus pikkulapsilla - Yersinia-lajit	Tavanomaiset varotoimet Kosketusvarotoimet Tavanomaiset varotoimet	Kosketusvarotoimet vaippaikäisillä ja inkontinenteilla (kunnes 2vrk oireeton). Kosketusvarotoimet voidaan purkaa, kun oireita ei ole ollut 2 vrk:een Ks. Hoito-ohjeet.fi: Noro-virus epidemia . Kosketusvarotoimet vaippaikäisillä ja inkontinenteilla.
Haavainfektio/ ihoinfektio, runsaasti erittävä	Kosketusvarotoimet	Kunnes runsas erityis loppuu.
Hengitystie-infektio - aiheuttaja ei tiedossa - Adenovirus - Covid-19 - Haemophilus influenzae (tyyppi b, todettu tai epäily) - Hinkuyskä - Influenssa - Metapneumovirus -Parainfluenssa	Pisaravarotoimet Pisara- ja kosketusvarotoimet Pisaravarotoimet Pisaravarotoimet Pisaravarotoimet Pisaravarotoimet Pisaravarotoimet Pisaravarotoimet	Oireiden keston ajan. Ks. Covid-19. Voimakkaasti yskivän tai aivastelevan potilaan sekä pikkulasten ja immuunipuutteisten hoidossa hoidossa myös kosketusvarotoimet. 24 h tehokkaan antibioottihoidon alusta. Ks. Hinkuyskä Ks. Influenssa . Voimakkaasti yskivän tai aivastelevan potilaan sekä pikkulasten ja immuunipuutteisten hoidossa hoidossa myös kosketusvarotoimet. Pikkulapsilla ja immuunipuutteisilla myös kosketusvarotoimet Pikkulapsilla ja immuunipuutteisilla myös kosketusvarotoimet.

Infektio/ sairaus	Varotoimet	Toimenpiteiden kesto, huomautuksia
-Rinovirus - RSV	Pisaravarotoimet Pisara- ja kosketusvarotoimet	Pikkulapsilla ja immuunipuutteisilla myös kosketusvarotoimet.
Hepatiitti - A-hepatiitti - B-hepatiitti - C-hepatiitti - E-hepatiitti	Kosketusvarotoimet Tavanomaiset varotoimet Tavanomaiset varotoimet Tavanomaiset varotoimet	Vaippaikäiset ja < 3-vuotiailla sairaalahoitoajan, 3-14-v 2 viikkoa, muut (> 14-v.) 1 viikko oireiden alusta. Konsultoi tartunnanjäljityksestä inf.lääkärää. Kosketusvarotoimet vaippaikäisillä ja inkontinenteilla.
Herpes simplex - iho/huuli/ genitaalierpes - vaikea primaari tai yleistynyt - vastasyntyneen infektio - enkefaliitti	Tavanomaiset varotoimet Kosketusvarotoimet Kosketusvarotoimet Tavanomaiset varotoimet	Suosittelaa iho/huuliherpes-rakkulan peittämistä. Mikäli työntekijällä on huuliherpes, suositellaan rakkulan peittämistä potilastyössä. Kunnes rakkulat rupeutuneet. Oireiden keston ajan.
Hinkuyskä (pertussis)	Pisaravarotoimet	5 vrk tehokkaan antibioottihoidon alusta.
HIV (myös AIDS)	Tavanomaiset varotoimet	
Influenssa A ja B	Pisaravarotoimet (tarv. kosketusvarotoimet, jos runsasoireinen potilas)	Kun potilas on ollut kuumeeton 24 h ilman kuumelääkitystä ja kulunut 5 vrk:n oireiden alusta tai 3 vrk viruslääkkeen aloittamisesta.

Infektio/ sairaus	Varotoimet	Toimenpiteiden kesto, huomautuksia
		Aerosolia tuottavissa toimenpiteissä käytetään FFP2- tai FFP3-hengityksensuojainta. Huom! Pandeeminen influenssa: kosketus-, pisara- ja ilmavarotoimet Ks. Hoito-ohjeet.fi: Influenssatartuntojen torjunta ja epidemian rajaaminen sairaalassa ja ympärivuorokautisen hoivan yksiköissä
Kurkkumätä (difteria) - nielu- ja ihomuoto	Pisara- ja kosketusvarotoimet	Kunnes kaksi vähintään 24 h välein otettua viljelyä negatiivisia.
Lassakuume	Ilma- pisara- ja kosketusvarotoimet	Oireiden/ hoitjakson keston ajan. Jos epäily tai tieto taudista, yhteys sairaalahygieniayksikköön.
Lintuinfluenssa	Ilma-, pisara- ja kosketusvarotoimet	Jos epäily tai tieto taudista, yhteys sairaalahygieniayksikköön. Ks hoito-ohjeet ja THL: Toimenpideohje ihmisen lintuinfluenssatartuntojen torjumiseksi - THL
Malaria	Tavanomaiset varotoimet	
Marburgin tauti (verenvuoto- kuume)	Ilma- pisara- ja kosketusvarotoimet	Oireiden keston ajan. Jos epäily tai tieto taudista, yhteys sairaalahygieniayksikköön. Noudatetaan soveltuvasti: Ebola-ohje erikoissairaanhoidon ,
Meningiitti - meningokokki, todettu tai epäilty - Haemophilus influenzae (tyyppi b, todettu tai epäilty) -muu meningiitin (aiheuttaja bakteeri, virus, sieni tai aseptinen meningiitti)	Pisaravarotoimet Pisaravarotoimet Tavanomaiset varotoimet	24 h tehokkaan antibioottihoidon alusta 24 h tehokkaan antibioottihoidon alusta

Infektio/ sairaus	Varotoimet	Toimenpiteiden kesto, huomautuksia
Meningokokki-sepsis tai pneumonia	Pisaravarotoimet	24 h tehokkaan antibioottihoidon alusta
MERS – koronavirus- infektio (MERS-CoV, Middle East Respiratory Syndrome coronavirus)	Ilma-, pisara- ja kosketusvarotoimet	Jos epäily tai tieto taudista, yhteys sairaalahygieneiyksikköön. Ks. Hoito-ohjeet.fi: MERS-infektion diagnostiikka ja hoito
MRSA (metisilliinille resistentti Staphylococcus aureus)	Kosketusvarotoimet	Ks. potilaan riskitieto. Ks. Hoito-ohjeet.fi: Kosketusvarotoimet ja toiminta eri tilanteissa
Mykobakteeri-infektio (atyyppinen)	Tavanomaiset varotoimet	
Myyräkuume	Tavanomaiset varotoimet	
Märkärupi (impetigo)	Kosketusvarotoimet	24 h tehokkaan antibioottihoidon alusta.
Pandeeminen influenssa	Ilma-, pisara- ja kosketusvarotoimet	Ks. pandemiasta annettavat ajankohtaiset ohjeet.
Parvorokko (parvovirus B 19 infektio)	Pisaravarotoimet	Immuunipuutteisilla pisaravarotoimet, muilla potilailla tavanomaiset varotoimet.
Pemphigus neonatorum	Kosketusvarotoimet	Oireiden keston ajan.

Infektio/ sairaus	Varotoimet	Toimenpiteiden kesto, huomautuksia
Pernarutto (anthrax) - kliininen sairaus - altistuminen itiöitä sisältävälle jauheelle	Tavanomaiset varotoimet Ilma- ja kosketusvarotoimet	Jos epäily tai tieto taudista yhteys Varhan sairaalahygieniayksikköön. Kunnes ympäristö puhdistettu jauheesta.
Pneumonia -aiheuttaja ei tiedossa - klamydia - mykoplasma - pneumokokki - legionella - Pneumocystis carinii	Tavanomaiset varotoimet* Tavanomaiset varotoimet* Tavanomaiset varotoimet* Tavanomaiset varotoimet* Tavanomaiset varotoimet*	Ks myös kohta Hengitystieinfektio . *Jos potilas yskii tai aivastelee ja/tai tarttuva virustauti on mahdollinen. Tavanomaisiin varotoimiin sisältyy suojautuminen hengitystieeritteiltä pisaravarotoimen mukaisesti (suu-nenäsuojain/ silmasuojus) Ei samaan huoneeseen immuunipuutteisen potilaan kanssa. Ei merkittävä patogeeni perusterveelle.
Poliomyeliitti (lapsihalvaus)	Kosketusvarotoimet	Ei koske polion jälkitilaa.
Rabies (raivotauti, vesikauhu)	Pisaravarotoimet	Jos epäily tai tieto taudista, yhteys sairaalahygieniayksikköön.
Rotavirus		Ks. gastroenteriitti
Salmonella		Ks. gastroenteriitti

Infektio/ sairaus	Varotoimet	Toimenpiteiden kesto, huomautuksia
SARS (Severe Acute Respiratory Syndrome)	Ilma-, pisara- ja kosketusvarotoimet	Oireiden kesto + 10 vrk kuumeen loppumisesta. Jos on epäily tai tieto taudista, yhteys sairaalahygieniayksikköön.
Shigella		Ks. gastroenteriitti
Sikotauti (parotiitti)	Pisaravarotoimet	9 vrk rauhasturvotuksen alusta
Streptokokki-infektio, A-ryhmä (Streptococcus pyogenes) - iho- tai haavainfektio, runsaasti erittävä - pneumonia, faryngiitti tai tulirokko pikkulapsilla - vakava invasiivinen	Kosketusvarotoimet Pisaravarotoimet Pisaravarotoimet	24 h tehokkaan antibioottihoidon alusta 24 h tehokkaan antibioottihoidon alusta 24 h tehokkaan antibioottihoidon alusta
Syfilis (kuppa)	Tavanomaiset varotoimet	
Sytomegalovirus	Tavanomaiset varotoimet	
Syyhy (scabies)	Kosketusvarotoimet	24 h tehokkaan antibioottihoidon alusta
Tuberkuloosi: - Keuhkotuberkuloosiepäily - yskösvärjäyspositiivinen keuhko- tai kurkunpäättuberkuloosi, tai	Ilmavarotoimet Ilmavarotoimet	Kunnes 3 negatiivista yskösvärjäystä, jos ei laajoja tai onteloisia keuhkokuvamuutoksia 2 viikkoa tehokkaan antibioottihoidon alusta, jos hoitovaste tavanomainen. Arvioitava erikseen, jos hoitovaste on huono. Osastohoidon jatkuessa edellytetään lisäksi 3 negatiivista yskösvärjäystä ennen eristyksen purkua. Jos epäillään

Infektio/ sairaus	Varotoimet	Toimenpiteiden kesto, huomautuksia
<p>värjäysnegatiivinen, mutta laajat tai onteloiset keuhkokuva-muutokset</p> <p>- muun elimen tuberkuloosi, jos toimenpiteessä muodostuu aerosolia</p> <p>-meningiitti</p>	<p>Ilmavarotoimet*</p> <p>Tavanomaiset varotoimet</p>	<p>lääkeresistenttiä tuberkuloosia, varotoimet jatkuvat, kunnes herkkyysmäärittäminen saadaan. Ks tarkemmin valtakunnallinen tuberkuloosiohjelma.</p> <p>*Toimenpiteessä esim leikkaus, suihkutusta haavahuuhtelu tai imuilmavarotoimet ja kosketusvarotoimet. Kunnes erityis lakannut tai 3 negatiivista viljelyä.</p>
Tuhkarokko (morbilli)	Ilma-, pisara- ja kosketusvarotoimet	Oireiden keston ajan. Ks. Hoito-ohjeet.fi: Tuhkarokkotapausten hoito ja torjunta VSSHP:ssä
Tularemia (jänisrutto)	Tavanomaiset varotoimet	
Tulirokko (scarlatina)		Ks. streptokokki-infektio
Täit	Kosketusvarotoimet	24 h tehokkaan hoidon alusta
Vesirokko (varicella)	Ilma-, pisara- ja kosketusvarotoimet	Kunnes rakkulat kuivuneet. Potilaan hoitoon osallistuvat vain ne työntekijät, jotka ovat joko sairastaneet vesirokon tai saaneet vesirokkorokotuksen. He ovat immuuneja taudille, eivätkä tarvitse hengityksensuojainta potilaan hoidossa.
Vihurirokko (rubella)	Pisaravarotoimet	7 päivää ihottuman alusta. Potilaan hoitoon osallistuvat vain ne työntekijät, jotka ovat joko sairastaneet tai saaneet vihurirokkorokotuksen

Infektio/ sairaus	Varotoimet	Toimenpiteiden kesto, huomautuksia
VRE (vankomysiinille resistentti enterokokki)	Kosketusvarotoimet	Ks. potilaan riskitieto. Ks. Hoito-ohjeet.fi: Kosketusvarotoimet ja toiminta eri tilanteissa
Vyöruusu (Herpes zoster) - paikallinen - paikallinen im- muunipuutteisella - yleistynyt	Kosketusvarotoimet Ilma- ja kosketusvarotoimet Ilma- ja kosketusvarotoimet	Potilaan hoitoon osallistuvat vain ne työntekijät, jotka ovat joko sairastaneet vesirokon tai saaneet vesirokkorokotuksen. Kunnes rakkulat kuivuneet. Tavanomaiset varotoimet, jos vyöruusualue peitettyinä. Kunnes rakkulat kuivuneet. Kunnes rakkulat kuivuneet.
<ul style="list-style-type: none"> • Tavanomaisia varotoimia käytetään kaikkien potilaiden hoidossa. Ks. Hoito-ohjeet.fi: Tavanomaiset varotoimet. Muut varotoimet tulevat niiden lisäksi. • Kosketusvarotoimet: Kosketusvarotoimet ja toiminta eri tilanteissa (hoito-ohjeet.fi) • Pesaravarotoimet: https://hoito-ohjeet.fi/OhjepankkiVSSHP/Pisaraeristys%20ja%20pisaravarotoimet.pdf • Ilmavarotoimet: Ilmaeristys (hoito-ohjeet.fi) 		
<p>Jos sairautta/ mikrobia ei ole taulukossa, yleensä noudatetaan tavanomaisia varotoimia. Tarvittaessa ole yhteydessä hygieniahoitajaan tai infektiolääkäriin.</p> <p>Lähteet: Guideline for Isolation Precautions: Preventing Transmission of Infectious Agents in Healthcare Settings (2007) (cdc.gov). Päivitetty 2022.</p>		